

SLOVAN.

Štev. 16.

V Ljubljani, dne 17. aprila.

1884.

Vsebina: Zmaj Jovan Jovanović. — Kdo je prouzročil narodni prepir? — Slovenske slike. — Kremelj v Moskvi. Pogled po slovanskem svetu. — Razne novice. — Politični razgled. — Tržne cene. — Ilustracija: Kremelj v Moskvi.

Zmaj Jovan Jovanović.

Oglejmo si književna dela Jovanovićeve vsaj površno, ker tem vrsticam je samo namen, seznaniti bralce z deli slavnih Slovanov.

Zmaj Jovan Jovanović se je pokazal na književnem polju prvič 1849. leta. Prva njegova pesem (Proletno jutro) je tiskana v Srpskem Letopisu ter ima moto: „Ja viděl son čto budto ja pëvec“.

Jovanović je mnogo prelagal iz drugih jezikov. Tem prelogam se mora priznati, da so izvrstne in najboljše, kar jih ima srbsko slovstvo. Imenujmo jih tedaj zaporedoma. L. 1857. je izšel: „Toldija“, ep od Ivana Aranja, najslavnejšega pesnika madžarskega. Nadalje: „Vitez Jovan“ od Aleksandra Petöfyja; leta 1861. je izdal: „Istočni biser“, največ pesmi Bodenstedtove; l. 1863. „Demon“ od Lermontovega; leta 1870.: „Toldijina starost“, ep v 12 spevih od Ivana Aranja (posebno izvrsten prevod); leta 1871. je preložil vse pesni Mirza Schaffyja; l. 1878: „Otma Muranj grada“ od Ivana Aranja in leta 1880: „Enoha Ardena“.

V prvi dobi svojega pesniškega delovanja se je največ pečal z lirskim pesništvom in je razglašal svoje pesni v srbskih in hrvaških listih (ti so: Sprski Letopis, Sedmica, Neven, Danica, Javor, Komarac, Mesečar, Zmaj). Pol leta je uredoval z Džordžem Rajkovićem list „Komarac“, a 1862. je jel sam izdajati leposloven list „Javor“. Preselivši se v Pešto, osnoval je v Pešti in izdajal od leta 1864 — 1871. humorističen list „Zmaj“, do zdaj najboljši srbski list te stroke. Z imenom tega lista, kateri je vsemu narodu postal najljubši, začeli so Srbi sami imenovati urednika „Zmaja“, kateri priimek je potlej radovoljno prejel sam Jovanović ter se tudi danes tako piše in podpisuje, da ga vsi Srbi navadno imenujejo samo Zmaja.

Posebno od leta 1861. sé začenja prav živo književno delovanje njegovo. Razven Komarca, Javorja in Zmaja je zagledal svetlobo 1873. leta pod njegovim uredništvom v Pančevu nov humorističen list: „Žiža“, katera pa mu je ugasla v Novem Sadu l. 1874. V Novem Sadu je od 1. julija 1877. jel izdajati: „Ilustrovano ratno kroniko“, v kateri je naznanjal Srbom vse važne dogodbe z bojišča. Ta „Kronika“ je nehala februarja 1878., ko je bil boj končan. Ali naglo po prestanku „Kronike“ je zamislil zopet nov humorističen list „Starmali“, ki še danes izhaja trikrat na mesec v Novem Sadu.

Tako vidimo, da se je Zmaj še v teh listih mnogo pečal s prozo. Izmed povesti se najbolj odlikuje: „Vidosava Brankovićeve“, natisnena v „Danici“. Leta 1866. je spisal šaljivo igro: „Šaran“, katera je natisnena v „Zborniku pozorišnih dela“, (do zdaj dvakrat: 1872 in 1876.) Vrhu tega je spisal tudi nekoliko spisov, kateri spadajo v njegovo stavko — medicino, in je še izdal l. 1865.: „Priklapalo“ a l. 1876.: „Žižan“.

Humor in lirika sti dve veliki duševni zmožnosti našega pesnika. Kdo bi ocenjal vse njegove humoristične pesmi, raztresene po raznih listih? In lirika! Kdor Slovencev želi poznati pesnika lirika, naj se že samo po „Džulicéh“ (izdanih prvič leta 1864.), v katerih je Zmaj dosegel najvišjo stopinjo pesniške dovršenosti. „Džulici“ (Džul = roža; džulici = rožice) so razdeljeni na dva dela: 1. Džulici in 2. Džulici uveoci. Te lirske pesmi so izraz najglobočjega čustva in ljubezni, katero je pesnik gojil v srci svojem za nevesto Rožico. A Džulici uveoci (vele rožice) so izliv globoke žalosti in bolečine pesnikove, ko mu je umrla Rožica. Ti Džulici so tudi nedavno prišli na svetlo v madžarski prelogi in Kišfaludijevo društvo v Pešti jih je navdušeno pozdravilo.

V novem času se je pokazala pri raznih narodih evropskih nova prikazen v slovstvu. Francozi in Nemci so nas opozorili na novo pesniško polje, na otroške pesni namenjene drobnim otrokom v pouk in omiko. Slavni pesnik francoski Viktor Hugo se pogovarja z otroci v vezani in nevezani besedi tako lepo, da te umotvore vsi radi beró. V Srbih vidimo prvega na tem polju Zmaja Jovana Jovanovića, kateri je otročje pesmi razglašal v „Radovanu“ in v Čika Stevi“. Ker je videl, da se take pesmi srbski otroci radi na pamet uče, jel je njim za ljubo 1. julija 1880. sam izdajati list „Neven“ Čika Jovin list v Novem Sadu, v katerem podaja otrokom to, česar pogrešajo v šoli in doma. Namen mu je bil, razveseljevati otroke, bistriti jim um in da bi od tega veselja tudi imeli koristi. „Neven“, dejal je sam Zmaj, „je mezimče moga idealnog života na zemljištvu moga praktičnog iskustva.“ V „Nevenu“ predočuje in riše Čika Jova Srbčičem in Srbkinjicam značaje, s katerimi se ponašajo in krasé narodi in brez katerih propadajo, sploh jih unema in ogreva za svojo narodnost ter jih izobražava za društveno življenje.

Njegove izvirne lirске pesme so prišle na svetlobo še le l. 1871 v naslovom: „Sve dojakošnje pesme Zmaj Jovana Jovanovića. I. Originalne.“

Konečno se je sestavil „Odbor za izdavanje Zmaj Jovanovićeve pesama“, kateri je izbral in uredil njegove pesmi, a tiskati jih je dala knjižara bratov M. Popovićeve v Novem Sadu v divotnem in običnem izdanju. Naslov jim je: „Pevanija Zmaj Jovana Jovanovića.“ V Novem Sadu, 1882. Str. 612.

Vse kar Srb ljubi in spoštuje; vse, po čem narod hrepeni, vse to je lepo vzraslo iz globine duše pesnikove in je očaralo srce vsakemu, kdor ima čut za lepoto, uzvišenost in plemenitost, in posebno za Srbstvo. Vse življenje pesnikovo in narodovo za zadnjih tridesetih let se odmeva v njegovih pesmih. Zmaj je pesnik v plemenitem zmislu besede, pesnik, kateri veruje v nesmrtnost poezije, katera živi vedno in hodi čista čez divje in trde narode,

katera bude preživela vse teorije in vedno ostala najlepši cvet duha in srca človeškega.

Zategadelj je Zmaj tako omilil srbskemu narodu, da ga čisla kot svojega najboljšega sina in da mu je dne 20. oktobra 1874. leta priredil v Novem Sadu slavnost, kakeršne še ni doživel ni jeden pesnik in pisatelj srbski.

Ta dan je Zmaj praznoval petindvajsetletnico svojega književnega delovanja. Ves srbski narod je pohitel pozdravit ljubljene pesnika: Srbkinje in Srbi iz Novoga Sada so mu izročili sreberni venec lavorjev s trobojnimi trakovi. Srbi iz Belega Grada so mu poslali gosle javorjeve; posebe so ga tudi počastili novosadski rokodelci; a knez črnogorski Nikola I. ga je odlikoval z viteškim križem reda kneza Danila za neodvisnost Črne Gore in mu je pisal pismo, v katerem mu čestita.

To je bilo prvič v kulturni zgodovini srbskega naroda, da je ves narod svečano priznal svojemu pesniku zasluge še za njegovega življenja.

Kdo je prouzročil narodni prepir?

I.

V najmlajšem slovenskovladnem listu se oglašajo objektivni opazovalec, ter sodi iz dalje o naših prepirih. Da je mož s krvjo in z mesom v ostrogu slovenske oficijozne inteligence, je naravno! Saj gospoda pisatelja dobro poznamo: izdal se je namreč, ker je svojim razmotranjem dodal še nekoliko indiskrecije iz finančnega odseka v deželnem zboru, tako da ga smemo vzlic njegovi „objektivnosti“, za katero se sedaj skriva, iskati med „kranjskimi“ deželnimi poslanci.

Ker piše gospod poslanec dostojno in kolikor mogoče mirno, ker je dalje svojo objektivnost adresoval na naš list, bili bi več nego nepriljudni, če bi ga hoteli prezirati. „Objektivni“ opazovalec se razlikuje gledé dostojnosti v veliko svojo korist od drugih sotrudnikov „Ljubljanskega lista“; zategadelj ga nikakor ne identifikujemo z literarnimi kavaleriji (?) tega lista, ki politično borbo v to porablja, da o vsaki priliki strogo privatno življenje svojih nasprotnikov razobešajo po plotovih najmlajšega uradoslovenskega časopisa! S temi duševnimi „graščaki“ mi tedaj gospoda objektivnega opazovalca nikakor ne identifikujemo, kar bode pač sam že iz tega razvidel, da mu — odgovarjamo.

Gospod opazovalec nam vzlic svoji objektivnosti očita, da smo mi „radikalci“ prouzročili narodni sedanji boj, ki pa bode po znanem pregovoru „duobus litigantibus tertius gaudet“ samo Nemcem koristil! To očitje je krivično in popolnoma neopravičeno! Tega sicer objektivni opazovalec „Ljubljanskega lista“ ne bode hotel pripoznati, ali vendar je resnica! Gospod pisatelj meni namreč, da je objektivni: ali pri tem „bruna“ v lastnem očesu, to je v svojem taborišči, ne opazi; nam pa očita najmanjši pezdirček, ki ga je po dolgem iskanju staknil na punčici našega očesa!

Kdo je prouzročil sedanji narodni prepir? Mi nočemo trditi, da smo objektivni, ker je objektivnost čednost, ki se še pri manj strastnih naravah, kakor smo

mi in gospodje sotrudniki „Ljubljanskega lista“ le redko nahaja. Ali z ozirom na dogodke, ki jih je objektivni opazovalec v boj postavil, skušali bodemo na zgorajšnje vprašanje odgovoriti, kakor zahtevati pravica in resnica!

Gospod opazovalec pričinja s znanimi kompromisi, ki so se vršili v deželni kranjski zbornici. Samo ob sebi se ume, da skuša gospod pisatelj opravičevati deželnega zbora večino, ki je tako rekoč z mehkim svojim postopanjem prouzročila sedanje prepire. To je danes pač jasno vsakemu objektivnemu opazovalcu, da bi se nikdar ne bili rodili današnji prepiri, da narodna večina v deželnem kranjskem zboru ni bila kakor trs, ki se je majal pred vsako sapico iz vladne rezidencije na Turjaškem trgu. Ali gospod načelnik kranjske vlade je hotel ministertvu v dejanji pokazati, da je tista slovenska odločnost (katere reprezentant je bil zadnji leta svojega življenja dr. Janez Bleiweiss), vsled „spravljubnih“ načel (katerih reprezentant v kronovini je baron Winkler), popolnoma izginila, in da slovenski poslanci plešejo, kakor jim gode vlada! V resnici plesala je večina kranjskega deželnega zbora po vladni piščali, — ali prezrla se je glavna stvar, in ta je, da imajo poslanci moč v narodu, da so brezuplni, če narod za njimi ne stoji. Srditi poznejši protesti iz srede naroda in sedanji narodni razkol pričuje jasno, da se je lansko leto večina deželnega zbora napatila na napačno pot, in da narod ni hotel za njo!

Verifikacijo volitev iz velikega posestva opravičuje „objektivni opazovalec“ s tem, da se je s to verifikacijo rešilo samo pravno ali ne narodno vprašanje. Ta argument smo čuli že obilokrat. Pri omenjeni verifikaciji se je igrala politična komedija, ali igrala se je tako, da je občinstvo gledalo na oder in tudi — za kulise. Pričela se je stvar silno tragično, in vsi smo menili, da bode kri tekla! Kakor Kalha nekdan pred svojim žrtvenikom

je brusil dr. Papež britki nož svojega referata, in z žrtvenim trakom obvil mandat ne samo dr. Schreyu in Dežmanu, temveč še celo dr. Mauru, ki ga poslušajoče občinstvo niti žrtvovati ni hotelo. Ali dr. Papež referuje, baron Winkler pa obrne! Pri konečnem aktu se je scenerija grozno spremenila. Tisti, ki bi se bili morali justifikovati, prisilili so verificijski odbor, da je justifikoval samega sebe, in ker ni hotel hitro mrtev biti, storila je oficijozna in oficijalna večina naše slovenske zbornice svojo dolžnost ter popolnoma pokončala spomin in delovanje verificijskega odbora, ki je bil vendar kri njene krvi! In to vse smo morali gledati in če nam ni hotelo vse po volji biti, poprijel je gospod Peter Grasselli svoj zvonec in razvijal je nenavadno energijo!

O vsi ti politični „kramarji“ bi se dalo mnogo pisati. Ali mi hočemo samo glavno stvar naglaševati! Pred vsem je gotova resnica, da se je ta večina, ki je pobrala kostanj za gospoda Deschmanna in dr. Schreyja iz žrjavice, pred svojimi volilci in pred vsem Slovenstvom **brez potrebe** osmešila. Za politično stranko pa je vedno nevarno, če smešna postane. Koliko časa so ti gospodje potrebovali, da so regulovali svoje prepričanje! Če je bila vsa zadeva tako priprosta, če se je vse sukalo okrog pravnega vprašanja, čemu niste tega vedeli koj v pričetku, ko bi se bile volitve brez vsakega upora potrditi dale? Občno mnenje ni se razdražilo nad tem, da so se volitve iz velikega posestva potrdile, temveč samo nad tem, po kakih poti so se potrdile! Narod je moral

gledati svoje zastopnike, kako so omahovali, kako so čez noč spremenili svoje prepričanje, in kako jih je konečno baron Winkler ovil okrog prsta. Videti je bilo, kakor da bi poslanci večine ne imeli družega posla, nego se ovijati okrog prsta gospodu deželnemu predsedniku. To je izbudilo sum med narodom, ki je vedno živel v zavesti, da so interesi njegovi v nevarnosti, ako nima v zbornici odločnih in neomahljivih zastopnikov! Ta sum pa je toliko živejši postal, ker poprejšnji deželni predsedniki nemških vladnih privrženec v deželni zbornici nikdar niso niti za kulisami, še manj pa na odru javno in pred celim svetom tako brezozirno okrog prsta ovijali! Zategadelj je opravičena trditev, da je večina v deželni zbornici tedaj, ko je verificovala volitve veleposestnikov, zasejala prvo seme sedanjega narodnega prepira. Verifikacija sama ob sebi se tu ne jemlje v poštev; odločilno je bilo samo vedenje večine naših deželnih poslancev (in oziroma mladih političnih začetnikov, ki so to večino vodili). To vedenje, ki je bilo žalostno — Nemeč bi dejal „ein Bild des Jammers“ — razsrdilo je občno mnenje, ali ne pravno vprašanje, ki se je z verifikacijo rešilo! Ko pa je deželnozborniška večina (in oziroma mladi politični pričetniki, ki so to večino vodili) pozneje napravila še hujšo napako, zavihral je plamen na vseh straneh, ker so gospodje namesto vode, olje ulivali na žrjavico! O tem prihodnjč!

Slovenske slike.

Opisuje Prostoslav Kretanov.

IV. Mursko polje

(Konec.)

Vasi tu na murskem polji so jako lepe! Na desno in levo ob cesti ugodno vsaksebi razvrščene stojé velike, iz opeke zidane in lično obeljene hiše, olepotičene z razznimi v ometu izdolbenimi stebri in okrajki; strehe so jim poprek sicer slamnate, vendar jih je zdaj mnogo kritih z opeko; hišna vrata so široka, dvokrilna, zrezljana iz mecesnovega, hrastovega ali celó iz črešnjevčega lesa; okna visoka, s železnim okrižjem prepletana, katera senčijo belo ali zeleno obojane veternice. Posamične hiše so ograjene s plotom, ob pročelji se jim razgrinja s cveticami nasajen vrt; pred uhodom, na kamenitem podstenji stojita (po leti) običajno po dva visoka, bujno cvetoča oleandra in nad slemenom se razprostirajo košate veje okrog hiše rastočih sadnih dreves. Nekoliko v stran od hiše so razpostavljena druga gospodarska poslopja: žitnice, hlevi z gumnom, parma, kolarnica in listnjak; dalje tam je koružnjak, čebelnjak, lanišnica itd. Navadno ima tudi vsaka hiša svoj vodnjak, ponajveč na vreteno s kolesom; tu in tam vidi se tudi kak studenec na vago . . .

Če stopiš v to ali ono hišo, zavzameš se o njeni notranji snažnosti in ukusno urejeni opravi. Najprej dosepeješ v vežo, nadláženo s kamenitimi ali opečnatimi ploščami, iz katere so uhodi doli v podzemsko klet (pivnico) in gori v podstrešne shrambe. Iz veže prideš v pro-

storno družinsko sobo s čednim trdolesnim pohištvom. V kotu pri vratih stoji široka zeleno ali sivkasto loščana peč, okrašena z različnimi podobami in arabeskami — izdelek ondotnih lončarjev. Iz te velike sobe, v kateri se shajajo in jedó vsi domačinci, posli in težaki, ter sploh vsa družina, gre se v postransko, nekoliko manjšo sobo, kjer navadno spita gospodar in gospodinja s svojimi otroki. Na onstran veže, na drugem konci hiše je takomenovana „zadnja hiša“. Ta je opravljena s finim, svetlo zlikanim pohištvom iz trdega, črešnjevčega ali orehovega lesa. Po gladkih, lepo opranih tleh so razpostavljeni okrog pregrnene mize lično zrezljani stoli, dostikrat mehki, iz rogoza ali trsja spleteni naslonjači; po omarah je nakičeno vsakovrstne steklene in porcelanaste posode, po pisanih stenah so razobešene razne svete slike, fotografije in ogledala v pozlačenih okvirih in ob oknih nizdolu visé rudeča, tu in tam tudi bela, čipkasta zagrinjala in postelje brez — blazine nima ti ondu nobeden količkaj bolj imoviti kmet . . . Sploh imajo naši poljanci jako lepe, čiste in elegantne postelje, na katere je ponosna vsaka gospodinja, kakor gospodar na svoje vole in konje. In če pogledaš v kuhinjo, iznenadi te čista lončena, v novejšem časi bliščeča železna in bakrena posoda; v bogatejših hišah dobiš dan danes že tudi umetna železna ognjišča.

Stopivšega iz hiše na dvorišče, obsujejo te pisane tolpe gosí, rac, pur in raznovrstne kuretine. In po hlevih najdeš lepo rejeno govejo živino in čili konji, gladki, kot svila, rezgêčejo ti naproti. Konji so najdražji zaklad našim murskim poljancem, na katere so tudi jako ponosni. Da! in v resnici: tem lepim, plemenitim konjem ni vrstnikov po vsi naši domovini, in prav imenuje Vraz mursko polje — slovensko Tesalijo. A treba je te konje videti tukaj — na planem polji, kader vihrajo s plapolajočimi grivami tja po gladki cesti! To vam je diven pogled:

„Konjâ, što po zraku pasuó glave nose:
I na skočni mejdan hitri vjetar prose.“

Pa ti ljudje vam tudi znajo voziti, da jih je veselje gledati! In vozijo se vam v svetek in petek, o vsaki količkaj važni priliki; zlasti o ženitovanjih in o primicijah (novih mašah) ponašajo se ti s svojimi konji: v dolgi, nepretrgani vrsti po trideset do šestdeset vozov vsak z dvema s pisanimi trakovi in zvončki olišpanima konjema drči vam v jadernem diru po širni ravani. V pravem blesku pa se njih vozniška umetnost pokaže pri — dirkah, katere napravljajo vsako leto na Cvenu. Tu se ti predočijo jako slikoviti prizori, da se nehoté spomniš olimpskih iger pri nekdanjih Grkih. In da so naši poljanci tudi spretni in večji jezdeci, o tem priča najvišje priznanje presvetlega našega vladarja, kateri jih je lani pri svojem pohodu v Radgoni pohvalno odlikoval na vojaški vadnici . . .

Murski poljanci so jako brdki in gibčni ljudje, moški in ženske, visoke rasti, prijaznega, podolgastega obraza, nekoliko bolj rjavkaste polti. Lepó jih je videti po leti, delajoče tu na prostornem polji, na pr.: čvrste kosce, ko v dolgih vrstah v belih svojih bregušah brijejo travo po širnih senožetih ali pa jaderne žanjice, vihrajoče z bliščečimi srpi med visokim žitom po nepreglednih dolgih njivah gori in doli — krasne ženske s snežnobelimi rokavci in predpasniki!

Vrli naš poljanec je občno vesel, šegav in dovtipen ter sploh jako nadarjen in inteligenten. In ni čudo! Malo ne vsak kmet daje v šolo po jednega, po dva sina; pri nekateri bolj imoviti hiši dobiš po tri, štiri dijake in nič ni redkega, če te ondu kak šegavi kmet ogovori — latinski. Da! tu na krasnem murskem polji ustali so nam različni za Slovenstvo delujoči možje, izmed katerih se dviguje kakor Triglav iznad ostalih gor, vsemu svetu znani velikan — Miklošič.

Ali so vam ti ljudje, posebno fantje tudi jako poradni, prekanjeni in lokavi, preširni in bahasti. V nedeljo, ko se postavijo pred cerkev v svoji, iz finega bliščečega sukna ukrojeni obleki, v visokih črevljih z drobnimi podpetki — gorjé ti, če se te lotijo z rezkim svojim sarkazmom! In tudi z dekleti se ti ni šaliti mnogo: zavrnejo te tako pikro, da jim ne prideš v drugo. Sicer pa so vsi poljanci jako prijazni in uljudni!

In pa — živijo vam dobro naši pomurci! Saj pa tudi pridelujejo obilo žita, pšenice, turšice, ječmena itd.; razen tega ima vsak kmet vinograd tam v Slovenskih Goricah. In kakor smo videli, razna perutnina: race, gosí, purani so jim na izbor; kakor tudi ima vsak posestnik cela krdela svinj in o posebnih svetkih zakolje

vam tele ali kar vola. Pa so naše poljanke tudi izvrstne kuharice! Kdor ni jedel na primer njihovih — gibanic, ta ne ve, kaj je dobro! To vam je tukaj prava narodna jed: giba na gibi, obilno s sirom potrošena in s smetano namazana ter rahlo in prhko pečena, da se ti zasmeje srce, ko ti jo brdka gospodinja razgrne po mizi! Brez gibanic ga tukaj ni gostovanja! Sploh vse leto: bodi si o kopi ali kositvi, žetvi ali trgatvi — gibanice morajo biti na mizi in kmetica, katera bi ž njimi na primer ne pogostila terilj, morala bi drugo leto tretji svoj lan sama! In tega bi ne otrla vse leto, kajti pridelajo jako mnogo lanú in konoplje!

Kakor sem že zgoraj rekel, najznamenitnejša svečanost — razen ženitovanja, sedmine in domlatkov — tukaj na murskem polji je — primicija. To so vam pravi narodni prazniki, rekel bi slovenske olimpijade! V prostornem, nalašč za to vzgrajenem in z venci in zastavami prepreženem šatorji je zbranih okrog obilno obloženih miz po tri, štiri do pet stotin ljudi, med njimi po trideset do petdeset „svatovic“, belo oblečenih in ovenčanih deklet. Dijaki, kateri imajo k tem svečanostim svoboden pristop, pridejo vam na primicijo skupaj iz več pokrajin. Tu se radujejo, igrajo, pojo in plešejo po tri, štiri dni; dà, po ves teden zaporedoma ter napravljajo razne izlete: zjutraj k tej ali oni cerkvi, kjer novomašnik mašuje; popoldne pa v vinograd tega ali onega sorodnika. In koli slikoviti prizori se vrsté ves ta čas pred veselimi gosti! Tu na improvizovanem plesišči se vrte ob glasno zveneči godbi gibčni mladeniči z brdkimi, vitkostasnimi deklicami, tam predstavljajo pisano našemljeni dijaki komične podobe iz národnega življenja; zdaj zopet nastopi kak šaljivec ter v humorističnem, z rezkimi dovtipi prepletenem pomurskem narečji opisuje to ali ono „grozovito“ prigodbo; za njim se prikaže tretji, deklamuje z mize svojo nalašč za to veselico zloženo pesem, . . . skratka: govornik se vrsti za govornikom — zdaj kak dubovnik, zdaj priprost kmet, tu učitelj, tam dijak, nazdravljajoč temu ali onemu gostu v jedrnati, šaljivi besedi; vmes pa gmirajo daleč po okolici odmevajoči streli, in sladkoglasne deklisne pesmi se razlegajo po nočni tihoti. In kako vam ta dekleta pojó — milo in sladko, da bi jih človek vedno poslušal! In vse to se vrši v najlepšem redu in sporazumljenji, brez vsakega prepira in vsakdor izmed gostov se spominja še leta in leta na srečne, na primiciji tega ali onega nevomašnika preživete dni! —

In kar se narodnosti dostaja: naši murski poljanci so jako iskreni ter samosvestni Slovenci, kateri ne klečeplazijo slepo in brezvoljno pred tujim malikom. Malo ne vsak izmed njih vam zna nemški ali madžarski; ali zbok tega pa ne zataji materinega jezika, kakor se to, žal! drugod godi: nemščina tem ljudem ni namen in uzor, temveč sredstvo, občilo, katerega se poslužujejo v skrajni potrebi.

In podstava tej narodni zavesti naših vrlih obmurskih poljancev je njih ugodno gmotno stanje, katero jih navdaja s ponosom, da se jim ni treba klanjati vsakemu biriču! In vsled te svoje samosvesti so nam čili naši poljanci ondu ob Muri trden nerazrušljiv jez pred pogubnim navalom nemškega morja.

Kremelj v Moskvi.

Ni ga mesta, o katerem bi Rus govoril s takim navdušenjem, kakor o „sveti materi Moskvi“. Kakor mu je beli car „batjuška“, tako mu je Moskva „matuška“. Krsti jo tedaj z najblažjim imenom, ki se sploh nahaja v človeški govorici. Poleg tega pa jej daje še mnogo drugih epitet, (kakor: belokamennaja, zlatoglavaja), katera vsa dokazujejo, kako mu je to narodno središče, ta priča davne ruske slave, prirastla k srcu.

In največji ruski pesnik A. S. Puškin jej je posvetil v svojem Evgeniju Onjeginu naslednje prekrasne vrstice:

„Ah, bratci! kak ja bil dovolen,
Kogdá cerkvej i kolokólen,
Sadóv, čertogov polukrug
Odkrilsja predó mnoju vdruk!
Kak často v gorestnoj razlukě,
V mojej bluzhdajuščej sudbě,
Moskvá, ja dumal o tebě!
Moskvá . . . kak mnogo v étom zvukě

usoda vse države. Najsajnejše slavnosti so se vršile v njem; najimenitnejše zveze in pogodbe so se sklepale v njegovem ozidji; a tudi veliki notranji državni prevrati in dogodki zapustili so mu svoje sledi.

Nimamo dosti prostora, da bi obširnejše govorili o Kremlju, zato podajamo tukaj samo glavne črtice iz njegove zgodovine; pozneje, ko nam bode prilika izpregovoriti kaj več o Moskvi, bomo se seveda morali vrniti tudi k temu srcu njenemu.

Ime Kremelj (po ruski Kremlj) znači trdnjavo. Od tod prihaja, da ima vsako večje rusko mesto tam, kjer je stala njegova najstarejša naselbina, svoj „Kremelj“. Vender pa ncbena teh trdnjav ni zadobila take važnosti, kakor moskovska; zato se danes pod imenom Kremelj umeje le oni ogromni kompleks poslopij, kateri rabijo ruski vladarji za svojo rezidencijo v staroslavnem glavnem mestu države.

Dlja serdca russkago slilosť!
Kak mnogo v nem otozvalost'!
katere bi se v prostem prevodu glasile!

„Kako sem, bratje! bil vesel
Ko pred menoj je zablestél,
Cerkvá, zvonikov in vrtóv,
Palač prekrasnih prizor nov!
Kako sem mnogokrat v tujini,
Čuteč udarce divje zlobe,
Moskvá!*) imel te pač v spomini.
Moskvá! . . . kako je polna vse čarobe
Za nas beseda ta jedina!
Kako ogromna nje vsebina!“

Največji ponos vsakega Rusa je nekako sredi Moskve stoječa starodavna prestolnica ruskih knezov in carjev, veličastni Kremelj, katerega sliko predočujemo danes svojim bralcem. Ž njim je tesno zvezana zgodovina „matuške Moskve“; ž njim je bila spojena vedno

Moskva ni posebno staro mesto, zato se tudi Kremelj, okolo katerega je nastala, ne more ponašati s posebno častitljivo starostjo. Leta 1158. je ustanovil kijevski knez Jurij Vladimirovič svojemu sinu Andreju na posestvu premaganega in umorjenega bojarja Štefana Kučka naselbino, katero je po reki mimo nje tekoči, imenoval Moskvá. Tedaj se je glavni del naselbine, ki je kakor grad bil obzidan, imenoval „Djetinec“.

A le polagoma je Moskva zadobivala svojo veljavo, Kremelj pa sedanji svoj obseg. Prvi, ki ga je bil razširil, bil je vladimirski knez Ivan Danilovič Kalita, ki je leta 1328., preselivši se v Moskvo, utrdil vse tedanje mesto, da je vsled tega zadobilo ime Kremelj. Od tedaj pa so stanovali v njem ruski veliki knezi in pozneje carji in umevno je samo po sebi, da je vsled tega od leta do leta napredoval tako, da je proti koncu 16. stoletja štel že pet in trideset cerkev. (Dalje prihodnjité.)

*) Pravilni ruski naglas je na drugem zlogu. Pis.

Pogled po slovanskem svetu.

Slovenske dežele.

(*Volilni shod.*) Zarad bližajočih se volitev v mestni zastop ljubljanski je sklical tudi letos osrednji volilni odbor za vsak razred poseben volilen shod, da postavi kandidate. V shodu tretjega volilnega razreda, ki je bil veliko nedeljo, proglašeni so bili za kandidate gg. Srečko Nolli, Ivan Počivalnik, Fr. Jakopič, Josip Geba in Ignacij Valentinčič in sicer prvi trije na priporočilo osrednjega volilnega odbora, poslednja dva pa proti gg. Vinku Čamerniku in notarju Ivanu Gogoli, katera je isti priporočal. — V drugem volilnem shodu velikonočni ponedeljek je priporočal osrednji volilni odbor za kandidate: gg. Alfr. Ledenika, Frana Šukljeta in dr. Ivana Tavčarja. Mnogoštevilno zbrani volilci so pritrčili njegovemu priporočilu glede prvega in poslednjega; namesto prof. Šukljeta pa so si izbrali za kandidata gosp. Srečka Stegnarja. —

V prvem volilnem razredu velikonočni torek so bili konečno proglašeni za kandidate gg. dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, Fran Fortuna, Vaso Petričič in Fran Peterca.

Pomenljiv je posebno shod volilcev drugega razreda, kajti o njem je izpregovorila Ljubljana, ta ponos naš, kako misli o delovanju onih mož, ki nemškemu jeziku in pesti v našo deželo priseljenih Nemcev za ljubo hočejo iz mestnega zbora izključiti vsako politično izjavo. Glasni protesti neodvisnega meščanstva ljubljanskega proti strastnemu govoru prof. Fr. Šukljeta naj bodo svarilo onim gospodom, ki v slovenskem uradnem listu smešijo naš jezik in zagovarjajo nemški napis na ljubljanski čitalnici — Gospod Stegnar se je odpovedal iz lahko umevnih razlogov včeraj kandidaturi, katero je predvčeranjem sprejel; a prepričani smo, da to gosp. prof. Šukljetu kljubu vladnemu pritisku vendar ne bode pripomoglo do zopetne izvolitve.

(*Enketa o kmečkih razmerah na Kranjskem*) dne 17., 18. in 19. aprila 1884. Zborovanje bode v Ljubljani. — Posvetovalo se bode: I. O dednem pravu na kmetih (z ozirom na dotični vladni načrt v državnem zboru). 1. vprašanje: Katere kmetije naj spadajo pod omenjeni zakon? Koliko naj imajo najmanj katastralnega čistega prinosa, oziroma zemlje, koliko smejo največ imeti? (§. 1. vladnega načrta.) 2. vprašanje: Katere reči (fundus in-structus) se imajo smatrati za gospodarstvu potrebne? (§. 4.) 3. vprašanje: Kolikeri katastralni čisti prinos, ali kolikeri gruntni davek naj velja kot cena take kmetije (kmečkega doma) pri izročitvi, ako se dediči ne morejo med seboj pogoditi? (§. 7.) 4. vprašanje: Ali se naj pri izročitvi prejemniku na korist odbije od prejemne cene neka svota in do katere visokosti? (§. 10.) — II. O kmečkih domovih. 1. vprašanje: Ali bi se naj na Kranjskem ustanovili kmečki domovi, to je, kmetije, ki se ne smejo rušiti in vselej le kot celota prodajati? 2. vprašanje: Ali se naj upisavanje kmetij med kmečke domove prepušča prosti volji lastnikov, ali naj bode obligatno (uradno)? 3. vprašanje: Koliko se smé dolgov uknjižiti na kmečki dom? 4. vprašanje: Pod katero ceno se kmečki dom ne smé eksekutivno prodajati? 5. vprašanje: Ali naj imajo občine predpravico, da prevzamejo kmečki dom za tisto ceno, za katero je bil pri eksekutivni dražbi prodan? — III. O hipotekarnih dolgovih na kmečkih posestvih. 1. vprašanje: Kako se naj zabranjuje — kolikor se dá — zadolževanje na kmečkih posestvih? 2. vprašanje: Ali bi se naj ustanovila deželna hipotekarna banka z namenom, da skrbi za amortizacijo sedanjih hipotekarnih dolgov? 3. vprašanje: Kako se naj ureja personalni kredit na kmetih? — IV. Kako se naj skrbi za povzdigo kmetijstva? — V. Kje in kako se naj pospešuje domača in-

dustrija? — VI. Kako se naj postopa proti žganjepivstvu? — VII. O raznih nasvetih gledé: priklad na direktne davke, pristojbin ali odstotka pri izročitvi kmetij, prostega ženitovanja, strožje občinske policije, naprave domačih ali mirovnihi sodišč, postavljanja varuhov zapravljivim gospodarjem po nasvetu občine, odprave male loterije, odpravljanja porotnih sodnij za navadne zločine, odstranjenja davkarskih eksekutorjev, ceneje soli za živino itd. Želimo, da bi imeli o uspehih zborovanja o kratkem poročati kaj veselega.

(*Baron Fran Trenk.*) Slovensko dramatično društvo je priredilo velikonočni ponedeljek v deželnem gledališči predstavo Evg. Tomičevega igrokaza „Baron Fran Trenk“. Občinstvo, katero je napolnilo vse razpoložive prostore do poslednjega, sledilo je z velikim zanimanjem gladko vršeči se predstavi in je dajalo odduška svoji zadovoljnosti s čestim burnim izzivanjem predstavjalcev. K uspehu igre — kateri se dá sicer marsikaj očitati — pripomogla je poleg izbornega predstavljanja, posebno še tudi krasna oprava, katero je dramatičnemu društvu posodilo ravnateljstvo deželnega hrvaškega gledališča v Zagrebu. — Veseli nas, da moremo koncem tega svojega kratkega poročila konstatovati, da naši prostovoljni predstavljalci prav izvrstno napredujejo in da imamo med njimi moči, katere — kakor gospod Petrič in gospica Petrinska — bi mogle nastopiti na vsakem gledališči, ko bi se v kaki dramatični šoli še nekoliko izurile. Veseli nas pa tudi, da naše občinstvo priznava njih trud in jih izpodbuja z obilnim obiskavanjem slovenskih predstav. Prepričani smo, da se po nekoliko letih resnega dela prav lahko zadobi slovenskim predstavam v ljubljanskem gledališči večja veljava in odbor dramatičnega društva naj že sedaj misli na to.

Št. 920/P.

Naj prejme blagorodni gospod Anton Trstenjak, urednik „Slovana“ v Ljubljani.

V zadnji številki Vašega lista čitam gledé „Ljubljanskega Lista“, da je vlada nameravala izdajanje uradnega lista urediti tako, da bi izhajal po tri dni na teden v slovenskem, po tri dni pa, kakor doslej, v nemškem jeziku, a da je vlada svojo prvotno namero spremenila, in to na prigovarjanje gospoda deželnega poslanca za dolenska mesta

Nič od vsega tega ni res, in sosebno ni vlada pri osnovanji „Ljubljanskega Lista“ gledé nobene bistvene stvari od katere si koli bodi strani niti potrebovala, niti sprejemala nasvetov.

Prosim Vas, gospod urednik! z ozirom na §. 19 ti-skovnega zakona, da to v Svojem listu objavite.

V Ljubljani dne 15. aprila 1884.

C. kr. deželni predsednik:

Winkler m. p.

V Št. Jakobu v Rožni dolini, dne 9. aprila. [Izv. dopis.] Vesele vesti s Koroškega. Prva in jedina slovenska posojilnica na Koroškem, v Št. Jakobu v Rožni Dolini, napreduje prav sijajno. Skoraj ves denar vse Rožne Doline se steka že vanjo tako, da mora ravnateljstvo često ulagati velike zneske v druge denarne zavode, ker jih ne more oddajati v lastnem področji. Upliv te posojilnice je tudi očividno, kajti nikjer se naš narod na Koroškem ne zaveda tako, kakor po Rožni Dolini.

Naj v dokaz tega navedem tu tri jako vesele dogodke.

Predlani je sklenil zastop rožeške občine, da se imajo nemški napisi po vaseh odpraviti in nadomestiti s slovensko nemškimi. To se je tudi zgodilo. A okrajno glavarstvo beljaško, katero ima demonstriranje proti

slovenskemu jeziku menda za uradno svojo dolžnost, protestovalo je takoj v jako odločnem uradnem zlogu proti temu. Občinski zastop rožeški pa se ni dal oplasiti, temveč je odgovoril, da stvar spada v področje občinske samouprave in da ga ni nikakor volja niti za pičico jenjati od svojega sklepa.*) Od tedaj pa po vseh k rožeški veliki občini spadajočih vaseh vise napisi, ki že od daleč pričajo, da tod stanujejo zavedni in na svojo narodnost ponosni Slovenci; napisi, kateri pričajo, da nas še ni in nas tudi ne bode zatrla sovražna sila.

Kakor znano, je prosil krajni šolski svet št. jakobski za slovenske osnovne šole. Tej v postavi opravičeni prošnji je moral deželni šolski svet ustreči, naklada pa sedaj

*) Opozarjamo na to samosvestno in odločno postopanje naših koroških bratov mestni zastop ljubljanski. Uredništvo.

Ostali slovanski svet.

(IV. hrvaški vinski sejem) bode letos 24., 25. in 26. aprila v hiši hrv. slav. gospod. društva v Zagrebu. Katalogi na prodaj razstavljenih vin se dobivajo brezplačno in franco pri upravnem odboru hrv. slav. gospodarskega društva v Zagrebu.

(Čehi in njih novinstvo v tujini.) Izmed vseh narodov slovanskih se povzdiguje najhitreje in naj dosledneje narod češki. Kipeče slovstvo, pridobitve na političnem polju, in česar ne smemo prezirati, rasprostiranje češkega življa ne le v Avstriji, ampak tudi na Nemškem. „Nemški Čehi“ izdajajo časopis „Vlast“. Zakladajo ga češka društva v Nemčiji, ureduje češ. slov. spolek „Husité“ v Bremu. Taka društva so še: čes. slovanski spolek v Berlinu, ki je tudi podporno društvo (izdal 1883. leta 6872 mark 1050 osobam), člen „Ustřední Maticе školské“, ima v knjižnici 485 del čeških, 146 nemških, 10 čeških časopisov in je priredilo 23 občnih zborov; „Slovan“ v Mnihovem; čes.-slov. spolek na Lipskem, ki je jemal 40 izvodov „Vlasti“, 10 čeških časopisov, izmed njih: „Americká Slavie“, prirejal je glediške predstave in slavil pokojnega J. Baráka; češ. slovanski spolek v Pfersee na Švabskem; „Pokrok“ v Augsburgu; „Vlastimil“ v Draždanih; češ. slov. spolki v Frankobrodu, Hamburku, Sas. Kamenicah, Hemnici, Erfurtu, ki si je izvoil nalogo „z naročevanjem češko-slovanskih časopisov podpirati češko slovstvo in se tako tudi izobraževati.“ Češkoslovanska beseda je tudi v Curihu v Švici. — Letos se napravljajo polabska društva v zlato Prago obiskat češko gledišče. (Tje pridejo tudi ruski in ameriški Čehi.) Čehi na Dunaji izdajajo več časopisov; glasilo društev je „Věstník“. V najnovejši številki dokazuje število Čehov na Dolnjem Avstrijskem tako le: Po vladni predlogi l. 1882. o oddeljenji vojnih kontingentov je v Dol. Avstriji: S Češkega 309.960 priseljencev; z Moravskega 176.025 priseljencev; s Šleskega 32.935 priseljencev; skupaj 515.920. Po razmerji narodnosti v teh deželah je $\frac{2}{3}$ Čehov Slovanov na Češkem, tedaj 206.640 priseljencev slov.; $\frac{1}{4}$ Čehov Slovanov na Moravskem, tedaj 132.018 priseljencev slov.; $\frac{1}{4}$ Čehov Slovanov na Šleskem, tedaj 8.233 priseljencev slov.; skupaj 346.891 priseljencev slovanskih.

Poleg tega je češka občina v Manhardskem okraji, 2.600 oseb, na Dunaji 25.186. Na Dolnjem Avstrijskem bi bilo tedaj 374.677 Čehov. Vsakdo vé, da so priseljenci največ delavci in obrtniki, ki so malo ne vsi slovanskega rodu. Lahko se toraj trdi, da je najmanj $\frac{1}{4}$ prebivalstva Dolenjega Avstrijskega — Čehov.

Tudi iz Wahova v Ameriki protestujejo proti neznamenemu številu 85.000, napovedanemu v državni zbornici t. l. Samo v Chicagi živi jih 40.000; raztresenih po

glede pouka take težave, da je z učnim jezikom malo ne še slabše, nego je bilo prej. Zato pripravlja krajni šolski svet pritožbo do državnega sodišča. Ta pritožba ne bode ostala osamljena, temveč mnogo drugih občin se bode v kratkem oglasilo pri deželnem šolskem svetu z enakimi zahtevami, kakor št. jakobski krajni šolski svet in ker ni dvojbe, da bi se te zahteve izpolnile popolnoma, obrnile se bodo s pritožbo do državnega sodišča.

Tretja vesela priказen pa je ustanovitev gasilnega društva v Št. Jakobu. V pravila njegova se je sprejela namreč določba, da mora poveljništvo biti slovensko. Nemškutarji se zarad tega pač jeze, a mi smo ponosni Slovenci in znamo svojo domovinsko dolžnost. — Nadejam se, da Vam bodem s Koroškega še večkrat mogel poročati takih veselih novic.

zdrženik državah pa $\frac{1}{4}$ milijona. V dopisu se tudi dostavlja „da so avstrijski Slovani tako praktični kot mi, bili bi še dalje dospeli, nego so.“

Kako navdušeno podpira češko občinstvo domače slovstvo, kaže primer: Češ. slov. spolek v podpiranje češkega slovstva v Hrudimi je nakupil v letu 1883 za 1282 gl. 10 kr. knjig, 62 gl. 11 kr. glasb, ves čas svojega obstoja (od 1875—83.) pa za 6324 gl. 31 kr. Popis in zgodovina narodnega gledišča izdan t. l. z naslovom: „Národ sobě“ v 14.000 izvodih, je popolnoma razprodan in izšel je že drugi natis.

V Derptu, dne 10. aprila. [Izv. dopis.] Slovencem, ki znajo italijanski jezik in se želijo seznaniti v ruskim jezikom, priobčujemo novico, da je lektor italijanskega jezika v Derptu, g. De Vivo, sedaj izvoljen za lektorja italijanskega jezika v Odesi, izdal pred poldrugim letom jako dobro in zanesljivo slovnico rusko pod naslovom: Grammatica della lingua russa con speciale attenzione al movimento dell'accento per Domenico De Vivo. Dorpat 1882.

V metodnem oziru se da to in ono očitati. Marsikatera podrobnost je odveč in lahko bi se izpustila v korist sami knjigi. Toda tvarina je popolnoma zanesljiva. V veliko zaslugo se mora šteti gospodu De Vivo marljivo zloženi posamični oddelki besed (samostavnikov, pridevnikov, glagolov itd.) poleg naglasa, delajočega navadno toliko težavo vsem tujcem, ki si želé prisvojiti ruski jezik. Tabele našega pisatelja imajo veliko vrednost tudi za učenjaka, učečega se primerjajočega slovanskega jezikoslovja.

Slovnici g. De Vivo sta pridejana dva dela popolnoma praktičnega značaja; majheno berilo, sestavljeno iz zanimivih kosov in majhni glosar.

2. G. Keller v Derptu je počel ravno zdaj izdajati: Das Meisterschafts-System zur praktischen und naturgemässen Erlernung der russischen Geschäfts- und Umgangssprache. Nach Dr. Richard S. Rosenthal's neuer Methode, in kurzer Zeit eine Sprache lesen, schreiben und sprechen zu lernen, zum Selbst-Unterricht für das Russische bearbeitet von Heinr. Wilh. Ad. Keller. In 20 stufenmässigen Lectionen, à 1 Mark. Leipzig. Koch's Verlagsbuchhandlung.

To izdanje je namenjeno onim, ki znajo nemški jezik in se želijo seznaniti praktično z ruskim.

Preveliko število raznih, tudi ne posebno potrebnih podrobnosti, ovira rabo knjige g. Kellerja, čeravno je korist brezdvobena.

Razne novice.

(*Devetletni pianist Prünser*) je igral nedavno pred dunajskim občinstvom na pamet skladbe Bachove, Chopinove itd. Posebno ga priporočata povsod Liszt in Rubinstein.

(*Odlikovanje zaslužnega urednika Jurja Biankinija.*) Nikola I., svetli knez in gospodar Črne Gore in Brd, je podaril uredniku „Narodnega Lista“ g. Jurju Biankiniju zlati prstan s sjajnim dragim kamenom in zlato uro z verižico v priznanje njegovega novinarskega delovanja na korist Črne Gore.

(*Prodal si je glavo še za življenja.*) Ruski list „Kijevljanin“ je poročal, da je v Kijevu umrl Rozvorovič, ki je še pred desetimi leti bil prodal svojo glavo učitelju Valterju za 500 rubljev. Rozvoroviča so pokopali, a Valter se je zdaj oglašil za kupljeno glavo, katero res zahteva, da mu jo izroče. Skoda, da je „Kijevljanin“ pozabil povedati, kakšno čudo je bilo na tej glavi, da je ta denar izročil Valter še živi glavi.

(*Divjaški parlament.*) Dr. Pechuel-Lösche je imel nedavno predavanje v dunajskem orientalnem muzeji o uspehih, katere je imela njegova ekspedicija v Afriki

okoli reke Kongo. Posebno zanimivo je, kar je pripovedoval o divjakih, kateri prebivajo v Loangu. Ti divjaki imajo svoj parlament, v katerem zboruje često do 7000 zastopnikov. Debate trpe ondudaj po vse dni, še celó tedne, ker ne puste prej nobenega zastopnika iz zbornice, dokler se ne sporazumijo in rešijo svoja vprašanja. Da ne bi pomrli, zato skrbe žene, noseč jim redno jedi in pijače.

(*Židovski reformator.*) V Kišinevu na Ruskem je začel žid J. Rabinovič dokazovati iz svetega pisma, da je bil Jezus pravi odrešenik in da bodo židje zastoj čakali na drugega mesijo. Ker je Rabinovič dober govornik, množi se število njegovih pristašev od dne do dne jako hitro, a židje so ga prokleli.

(*Čudno naključje.*) List „Illust. Wiener Extrablatt“ je priobčil roman „Das Heldenmädchen, Volksroman aus Wiens jüngster Vergangenheit, erzählt von Feodor Graf G. . . .“, in „Národní Listy“ priobčujejo zdaj ravno isti roman iz francoščine od A. Mattheya, ki ga je preložil dr. K. K. Oba romana sta si malo ne od besede do besede jednaka.

Politični razgled.

Cesarjevič Rudolf in nadvojvodinja Štefanija sta odpotovala z mnogoštevilnim spremstvom dne 14. t. m. ob 10. uri zvečer naravnost v Carjigrad, kamor sta dospela ravno danes. Na Dunaj se vrmeta dne 29. t. m. Povsod, zlasti v Carjigradu, pa tudi v Belem Gradu, bode sprejem velikanski. To potovanje bode gotovo utrdilo upliv naše države na Balkanu.

Volovsko vprašanje ali „volovska vojska“, katero je prouzročilo dolenjeavstrijsko namestništvo, je že rešeno, in sicer, naša vlada je preklicala omenjeno naredbo. Ogrri se vesele tega uspeha, a naši levičnjaki pa očitajo Taaf-feju, da je popustljivec, ker bi ga radi izpodkopali.

Hrvaški deželni zbor se snide konec tega meseca. Narodna stranka je preslaba, da bi mogla biti zanesljivo poroštvo uspešnemu zborovanju, a opozicija, ne vemo, kako bo ravnala, da se bode moglo od zborovanja kaj sadu pričakovati. Vsekako bode treba najprej odobriti proračun.

Letos se bodo vršile volitve v deželni zbor moravski. Borba bode velika, kajti levičnjaki bodo vse storili, da bi dobili v njem večino.

Češki listi zahtevajo odločno za Češko posebnega deželnega ministra, kakor ga ima za se Galicija, kateri naj bi zagovarjal češke interese v ministerskem svetu.

O velikonočnih praznikih so imeli tudi ogrski Srbi svoj volilni shod v Kikindi, kjer so sprejeli program

srbske konferencije v Budimpešti, tedaj priznali dualizem in sklenili, da imajo srbski zastopniki v državnem zboru peštanskem odločno zahtevati, da se izvede ravnopravnost vseh narodnosti. — Ogrski Rumuni na shodu v Temešvaru so sklenili opustiti pasivno politiko.

V iztočni Rumeliji so imeli Bolgari več shodov, na katerih so se navdušeno izjavili za združenje bolgarskega naroda.

Poverjeništvu, katero ima pregledati načrt, da bi se povišala carina poljedelskim strojem na Ruskem, kateri se uvažajo v Rusijo, je dokazala, da se je 1882. leta malo ne za 9 milijonov rubljev naročilo in kupilo takih strojev iz tujih dežel. Jasen dokaz napredka.

Nemški katoliki na shodu v Kolinu so sklenili med drugim, da protestujejo proti tako imenovani kulturni borbi, in zahtevajo, da se njihovim vladikam izroče stolice; shod kliče vse katoličane, da vstrajajo v borbi za cerkev ter izreka iskreno hvalo zagovornikom njihovih teženj v državnem in deželnem zboru.

Francozi so osvojili mesto Honghoa, katero so Kitajci najprej užgali, potem pa pobegli iz njega. Francoska republika bode poslala dne 25. t. m. svojega zastopnika Patenôtra v Peking, da zahteva direktno pokroviteljstvo francoske republike nad Anamom.

Tržne cene v Ljubljani

dne 16. aprila:

Hektoliter: pšenice 7 gld. 96 kr., ječmena 4 gld. 71 kr., ovs 3 gld. 25 kr., soršice — gld. — kr., ajde 5 gld. 69 kr., p'osa 5 gld. 69 kr., koruze 5 gld. 20 kr., krompirja 2 gld. 67 kr., leče 9 gld. — kr., graha 9 gld. — kr., fižola 10 gld. — kr.

Kilogram: goveje maslo 98 kr., svinjsko maslo 84 kr., surove slanine 58 kr., okajene slanine 72 kr., masla 85 kr., govejega mesa 64 kr., teletine 58 kr., svinjine 70 kr., ovčjega mesa 40 kr. — 1 jajce 2 kr., 1 pišče 50 kr., 1 golob 18 kr., liter mleka 8 kr., 100 kilogramov: sena 2 gld. 23 kr., slame 1 gld. 96 kr.

Poprava tiskovnih pomot: Na strani 115. v drugem predelu v 16. vrsti od zgoraj naj se izpuste besede: „zdanjemu srbskemu kralju“.

Listnica urednikova. — G. H. T. na D. Ne. Take stvari pa, kakor do zdaj, so nam jako všeč.

„Slovan“ izhaja vsak četrtek popoldne. Cena mu je za celo leto 4 gld., za polu leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Posamične številke se prodajajo po 10 kr. — Naročnina, reklamacije in inserati naj se pošiljajo upravnistvu, dopisi pa urednistvu na Kongresnem trgu št. 7. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo in rokopisi ne vračajo. — Za inserate se plačuje za navadno dvostopno vrsto, če se tiska jedenkrat 8 kr., če se tiska dvakrat 7 kr., če se tiska trikrat 6 kr., če se pa tiska večkrat, po dogovoru.